

Lescha davart ils dretgs politics Revisiun parziala

Adattaziuns per la preparaziun dallas elecziuns communalas

M E S S A D I

dalla suprastanza communal a l' cussegl da vischnaunca

Preziada signura presidenta
Preziadas signuras cusseglieras
Preziai signurs cussegliers

Ils 27 da settember 2010 ha la suprastanza communal eligiù ina cumissiun per "examinar las incaricas dils vischinadis. Plinavon duei ella ponderar d'introducì ina radunanza communal dils presidents dils vischinadis, che duei coordinar las propostas e saver far proposiziuns per mauns dallas elecziuns communalas".

Ils 25 da mars 2011 ha la cumissiun sutta mess alla suprastanza communal il rapport final. Lezza ha primarmein tractau la damonda pertuccont ils vischinadis. En concordanza cun la cumissiun ha la suprastanza communal creau in model da statuts per ils vischinadis (messadi nr. 28-2009/2012 dils 13 da fenadur 2011). Quel ei vegnius surprius da tuts vischinadis.

Il cussegl da vischnaunca ha tractau la fusiun da vischinadis ils 26 d'uost 2011 e decidiu:

1. da prender enconuschientscha dil model per novs statuts pils vischinadis;
2. d'approbar la fusiun dil vischinadi da Mumpé Tujetsch cun quel da Segnas. Il niev vischinadi duei seclamar "Segnas/Mumpé Tujetsch";
3. d'approbar la fusiun dil vischinadi da Cavardiras cun quel da Disla. Il niev vischinadi duei seclamar "Disla/Cavardiras";
4. da sutta metter quei conclus al referendum facultativ tenor art. 1, al. 2 dalla costituziun communal.

Cunquei ch'igl ei buca vegniu instradau il referendum, ei quei conclus passaus en vigur.

Pendenta ei aunc la damonda dalla preparaziun dallas elecziuns. Sin proposta dalla cumissiun propona la suprastanza communal d'eleger ina gruppa preparatoria. Quella midada duei vegnir francada en art. 25bis dalla lescha davart ils dretgs politics sco suonda:

Art. 25bis

Cumissiun preparatoria

Ina gruppa speciala prepara e coordinescha las elecziuns communalas. Ella secumpona da representants dils vischinadis e d'autras gruppaziuns. Ils detagls regla la suprastanza communal.

Conform a quella stipulaziun ha la suprastanza communal preparau in reglament per las elecziuns, nua ch'ils detagls ein francai. Nus aschuntein quei reglament, sina quei ch'il cussegl da vischnaunca sappi era prender investa dalla procedura previda. Suenten la deliberaziun dalla revisiun parziala dalla lescha davart ils dretgs politics ed aschinavon ch'il referendum vegn buca instradaus, repassa la suprastanza communal quei reglament ed approbescha el definitivamein.

Pusseivladad d'ina elecziun tgeua

En connex cun quella revisiun eis ei indicau da lubir ina elecziun tgeua era tier *elecziuns complementaras* (e buca mo el secund scrutini). En cass d'ina demissiun nunspetgada ni d'ina vacanza, eis ei prudent da simplificar la procedura dil remplazzament. Quei ei p. ex. semussau avon in onn, nua ch'ina cussegliera ei vegnida eligida en suprastanza communal e ch'ins ha per consequenza stuiu tschercar in niev commember per il cussegl da vischnaunca. Cunquei ch'ei haveva mo in candidat, ei l'elecziun stada ina pura formalitad.

Era sin palancau cantunal semuossa ei, ch'ina elecziun tgeua fuss giavischada per elecziuns complementaras e buca dispoteivlas. Il novissim exempel, il remplazzament d'in commember dalla Regenza cun ina participaziun da mo 14 %, conferma quei.

Dil reminent: Per l'elecziun dils commembers dallas dertgiras districtualas exista la pusseivladad d'ina elecziun tgeua. Quellas elecziuns han liug ils 17 da zercladur 2012 e la Regenza ha relaschau ils 13 da december 2011 las directivas corrispudentas. Quella novaziun ha il Cussegl grond introduciu sin fundament dallas experiencias buca cuntenteivlas.

La midada proponida sa succeder cun ina adattaziun d'art. 33 dalla lescha concernenta.

Art. 33

Elecziun tgeua

Tier **elecziuns complementar**as ed el secund scrutini ei ina elecziun tgeua pusseivla, aschinavon ch'ei vegn buca annunziau dapli candidats che posts vacants enteifer **il termin fixau**. La suprastonza communal regla la procedura.

A vosta che tuttas autoritads vegnan eligidas el decuors digl atun 2012, eis ei indicau da metter en vigur la revisiun per igl empren da fenadur 2012. Cheutras vala la nova reglamentaziun gia per quellas elecziuns.

Art. 39

Novas elecziuns

.....
*Questa lescha ei vegnida revedida entras conclus dil cussegl da vischnaunca dils
Aschinavon ch'ei vegn buca instradau in referendum, passa ella en vigur cun igl empren da fenadur 2012.*

Il sistem d'elecziuns, creaus igl onn 2008, ei secumprovaus. Cun la revisiun proponida savein nus far entginas perfecziuns e simplificar las elecziuns complementar

Proposta

Sin fundament dallas consideraziuns precedentas

propo na

la suprastonza communal al cussegl da vischnaunca

- d'approbar la revisiun parziala dalla lescha davart ils dretgs politics (art. 25bis, art. 33 ed art. 39);
- da suttametter quei conclus tenor art 21, lit. b, dalla constituziun communal al referendum facultativ.

Suprastonza communal Disentis/Mustér
Il president: Il canzlist:

Dr. Dumèni Columberg

ndri Hendry

Disentis/Mustér, ils 13 da fevrer 2012

- Reglament per las votaziuns communalas
- Schema per la gliesta dils candidats